

EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC CENTER "INSTITUTE OF BIOLOGY"
TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV
Cytology, Histology and Developmental Biology Department

МІКРОФІЛАМЕНТИ В РІЗНИХ ТИПАХ КЛІТИН. АНАЛОГИ АКТИНУ У ПРОКАРІОТ

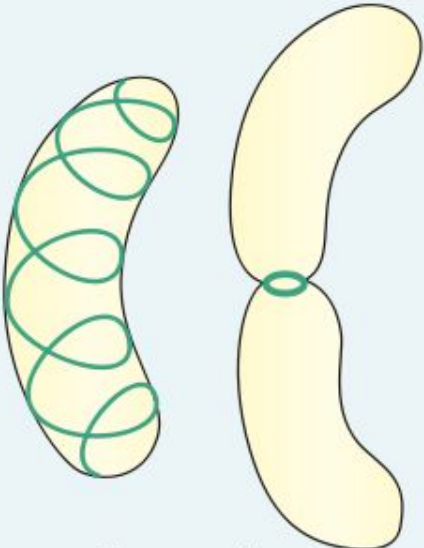
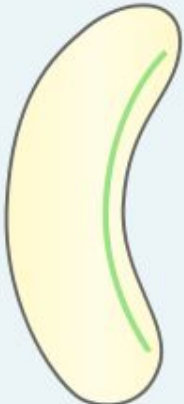
Трудненко Катерина Сергіївна
Студентка кафедри цитології,
гістології та біології розвитку

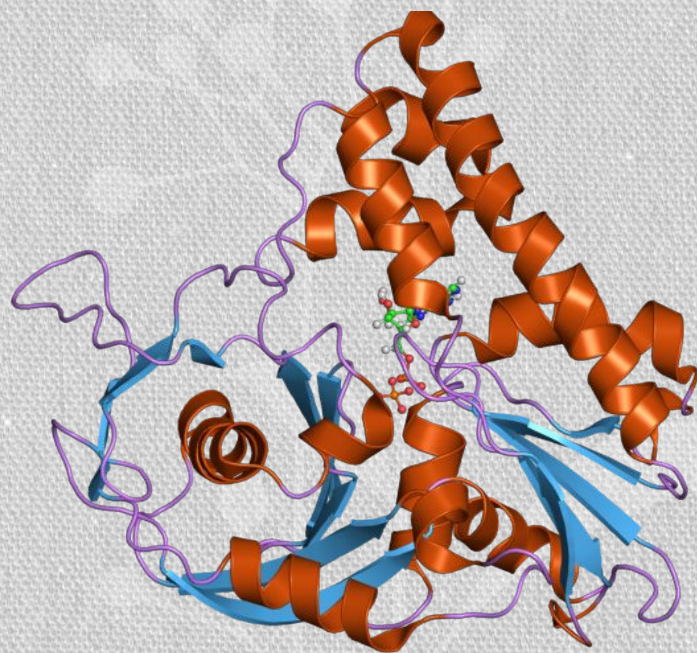
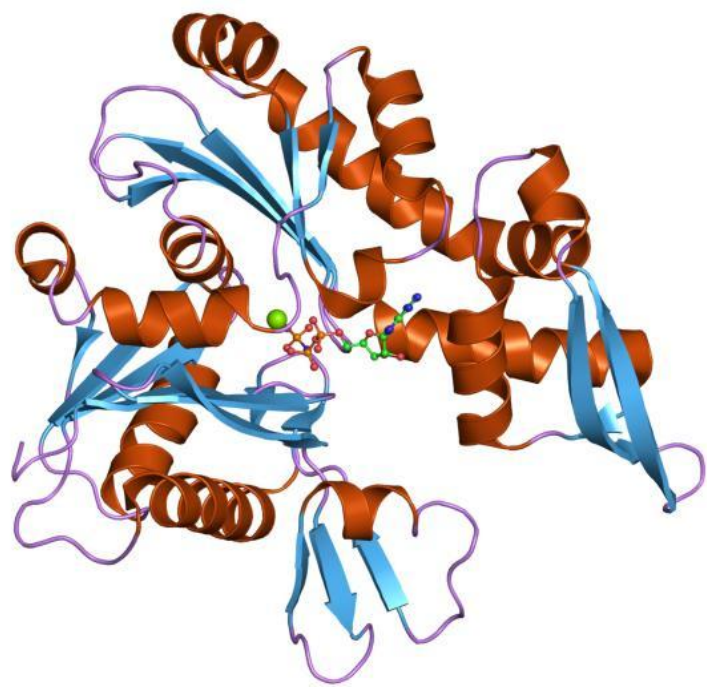
Цитоскелет

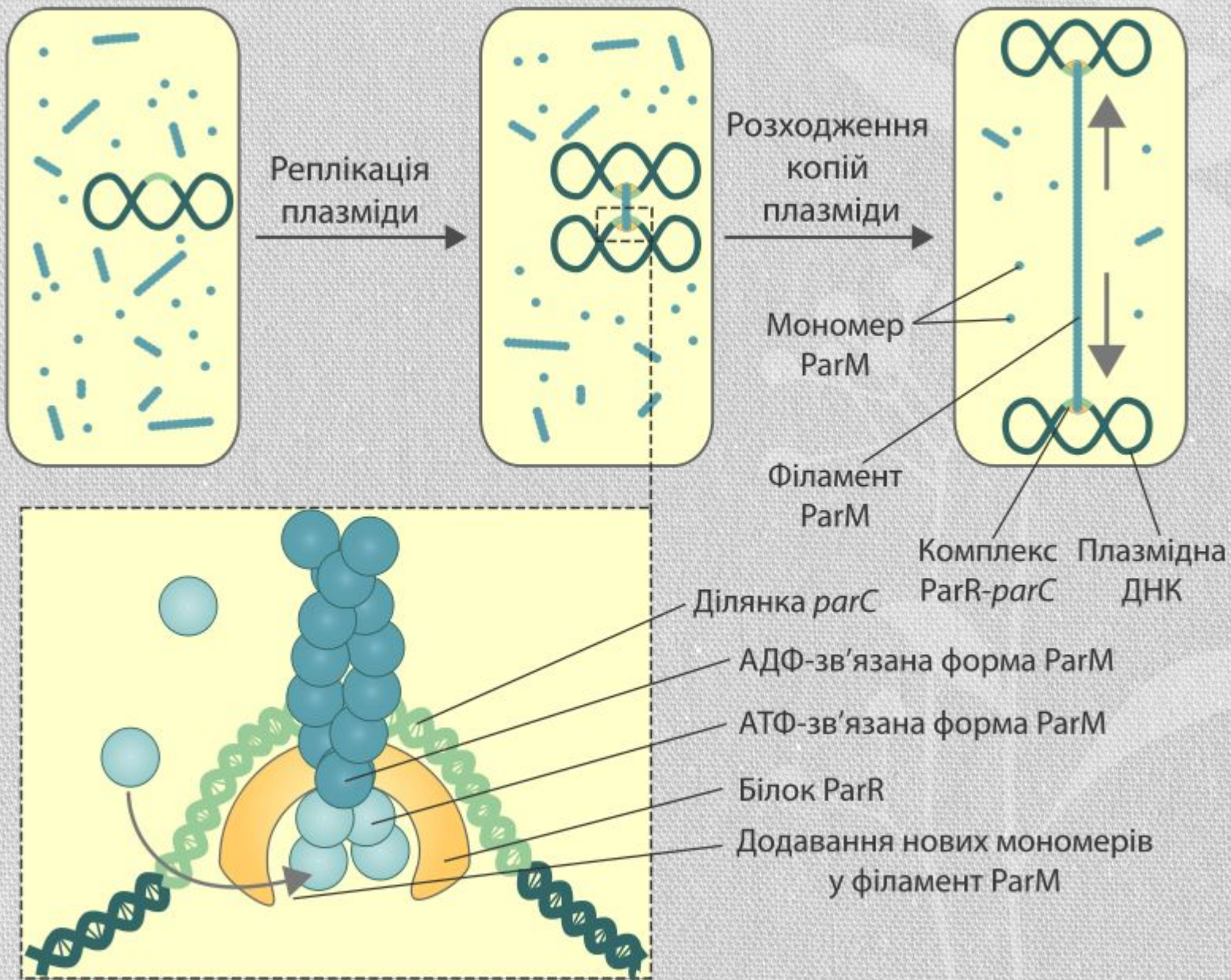
Діагарма, що відображає середній відсоток ідентичності білків цитоскелету різних видів.

Прокаріотичний білок:	FtsZ	MreB та гомологи	Кресцентин
Еукаріотичний гомолог:	Тубулін	Актин	Білки проміжних філаментів
Локалізація в клітині <i>Caulobacter</i> :		 Динамічна	
Функція в клітині <i>Caulobacter</i> :	Цитокінез	Форма, полярність, розходження хромосом	Форма

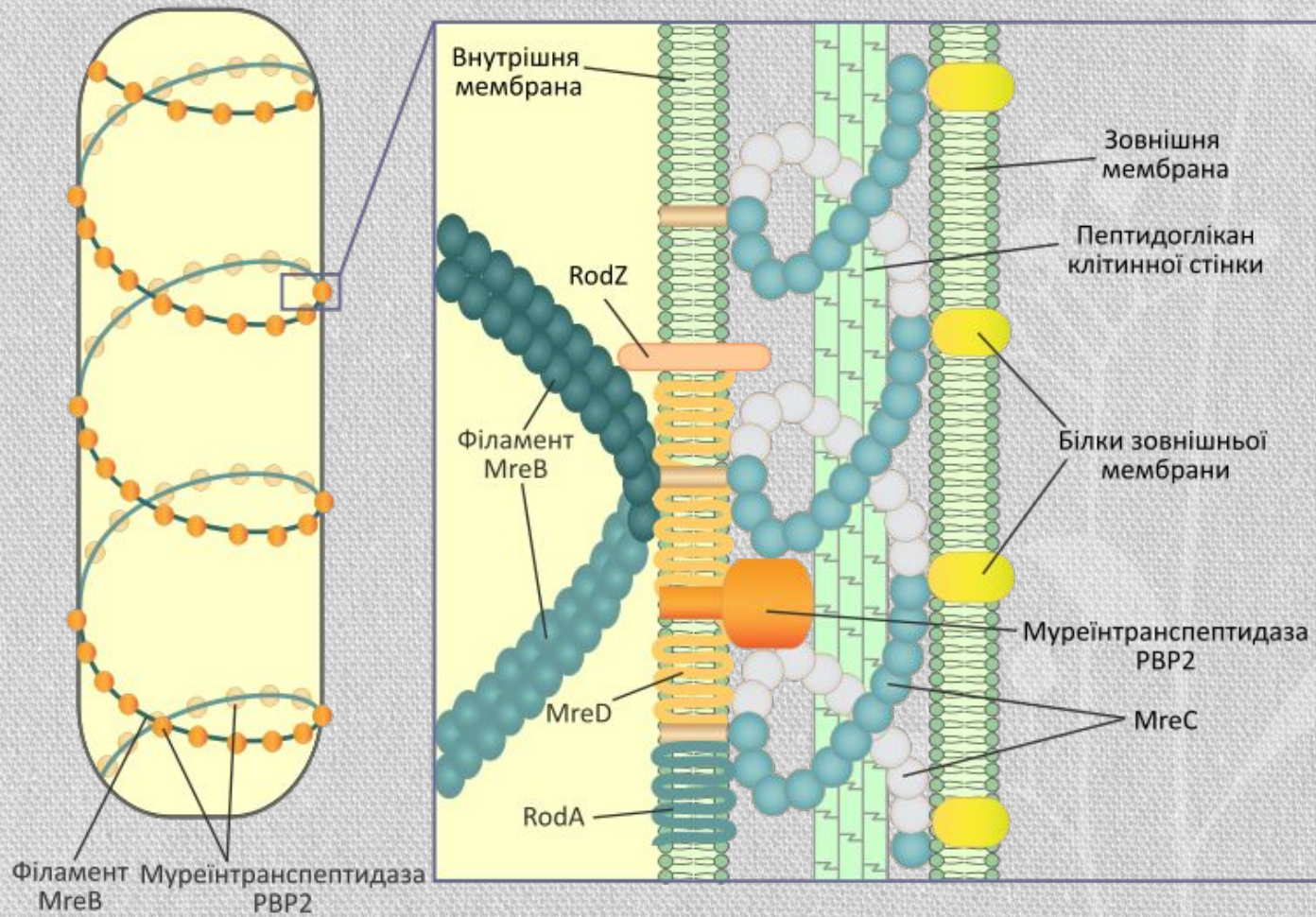

19.3.10. В гигантских клетках водорослей цитоплазматические токи обусловлены взаимодействием актина и миозина [19, 20]

Гигантские цилиндрические клетки зеленых водорослей *Chara* и *Nitella* достигают 2–5 см в длину. Эти многоядерные клетки демонстрируют движение цитоплазмы в наиболее впечатляющей форме. Бесконечная лента струящейся цитоплазмы, слегка отклоняясь по спирали, охватывает всю клетку по ее длинной оси (рис. 19-47). Цитоплазма движется всегда в одном направлении со скоростью около 75 мкм/с, увлекая с собой в этом непрерывном кружении внутренние мембранные системы, митохондрии и клеточные ядра.

Однако не вся масса цитоплазмы в этих клетках течет. Кортикальный слой неподвижен; этот слой, прилегающий к плазматической мембране, содержит хлоропласты, лежащие рядами параллельно направлению тока соседней цитоплазмы. Известно, что система, создающая движение, располагается

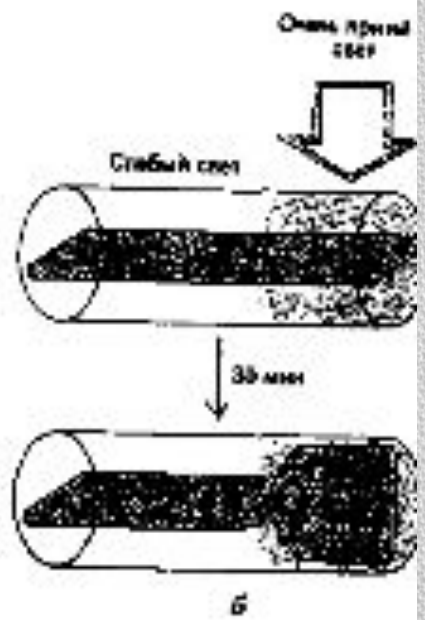
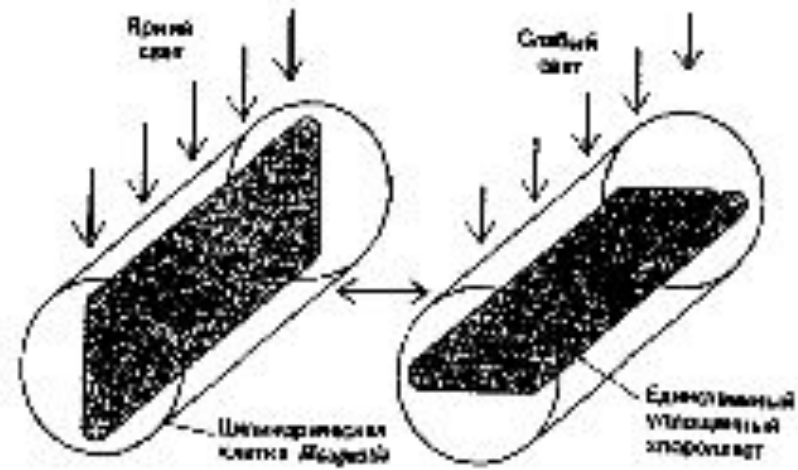
19.3.11. Отдельные участки цитоскелета растительной клетки могут подвергаться реорганизации в ответ на различные местные воздействия [21]

Многие клетки растений обладают способностью изменять расположение своих хлоропластов при изменении интенсивности света и направления падающих лучей. В условиях низкой освещенности хлоропласты имеют тенденцию располагаться в виде монослоя, перпендикулярного к лучам света, что позволяет им поглощать максимальное количество световой энергии. Наоборот, на ярком свете возникает защитная реакция – хлоропласты митрируют и выстраиваются вдоль клеточных стенок, расположенных параллельно падающим лучам.

почти на вери
были изучен
У *Vauche*
много хлоро-

99. Схема, иллюстрирующая изменение хлоропласта в защитной волюре.

Цилиндрические клетки волюры содержат единственный хлоропласт удлиненной формы, который поворачивается в соответствии с условиями освещенности, регулируя тем самым количество поглощаемой энергии. Часть хлоропласта, находясь под очень ярким светом, изменяет свою ориентацию независимо от остальной его части, что указывает на локальный механизм реакции (B).

A B 50 мкм B

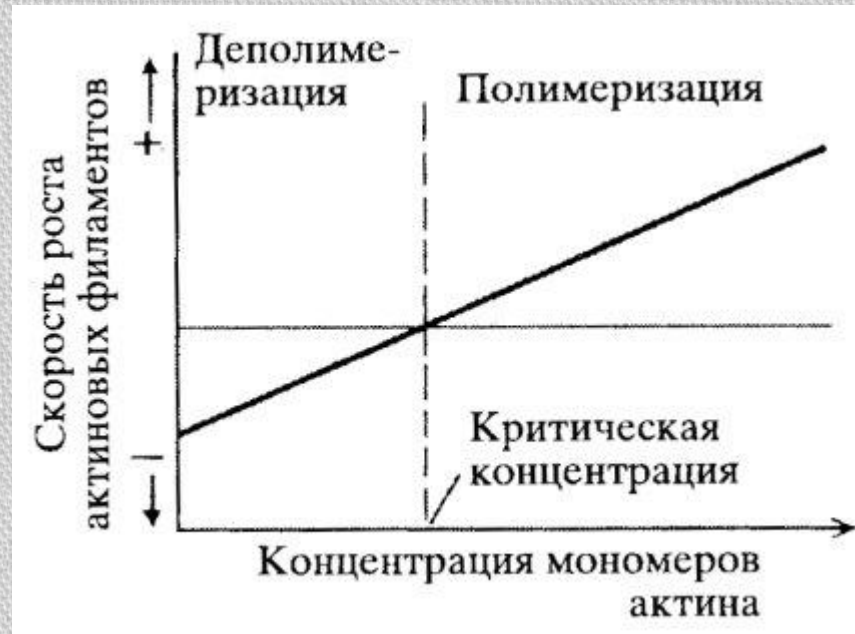
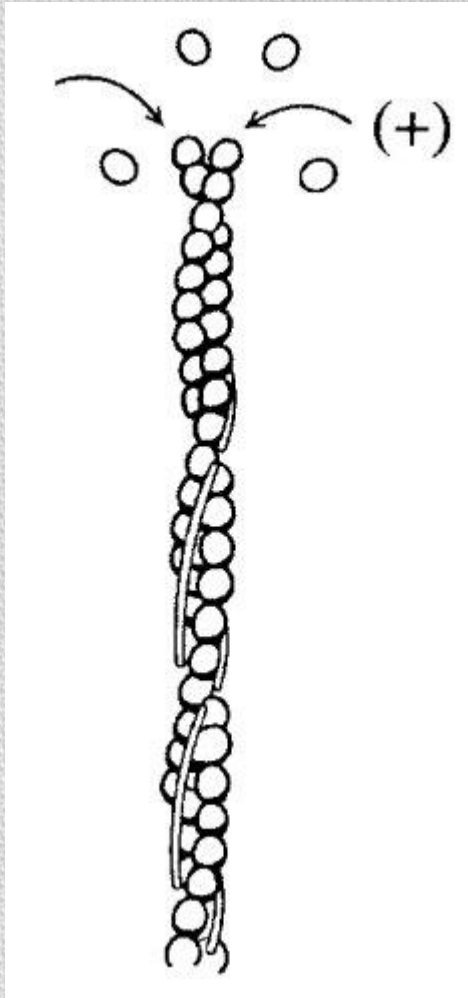

Функції мікрофіламентів

- Підтримання форми клітини (створення сили зтягування)
- Зміна форми клітини
- Рух цитоплазми
- Рух за допомогою псевдоподій
- М'язеве скорочення
- Поділ тіла клітини

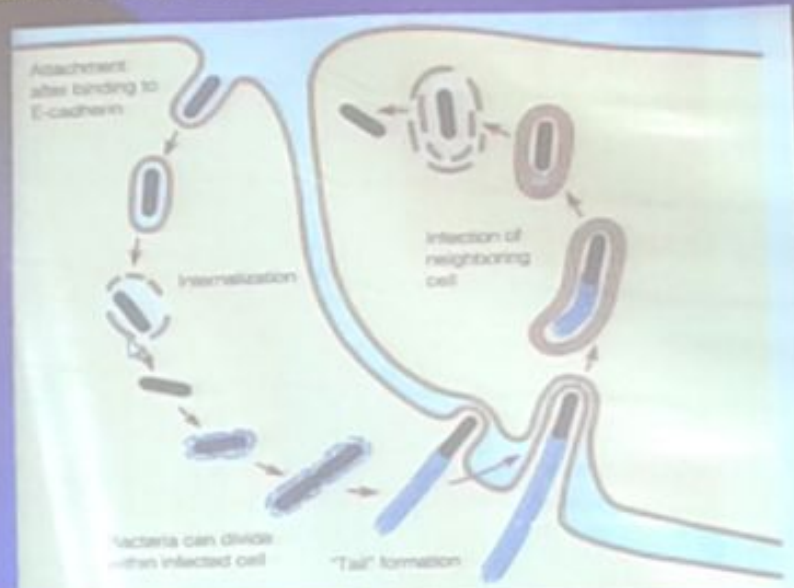

Скорость роста актиновых микрофиламентов при различных концентрациях свободного актина

Деякі внутріклітинні патогени, такі як бактерії *Listeria* та *Shigella* використовують механізм збирання актинової сіт клітини-хазяїна та просувають себе через цитоплазму на актинових «хвостах».

Клітинні структури, у формуванні яких залучений актин:

Філоподії (мікрошипи) – довгі, тонкі тимчасові вирости, що тягнуться від клітинної поверхні.

Пучки паралельних актинових філаментів, з (+)-кінцем, орієнтованим до верхівки філоподії, зшиті короткими актин-зв'язуючими білками, напр. фасцином.

Тісно розташовані актинові філаменти забезпечують жорсткість структури.

Ламеллоподії – тонкі, але широкі вип'ячування края клітини, що рухається, динамічні структури, що постійно змінюють форму

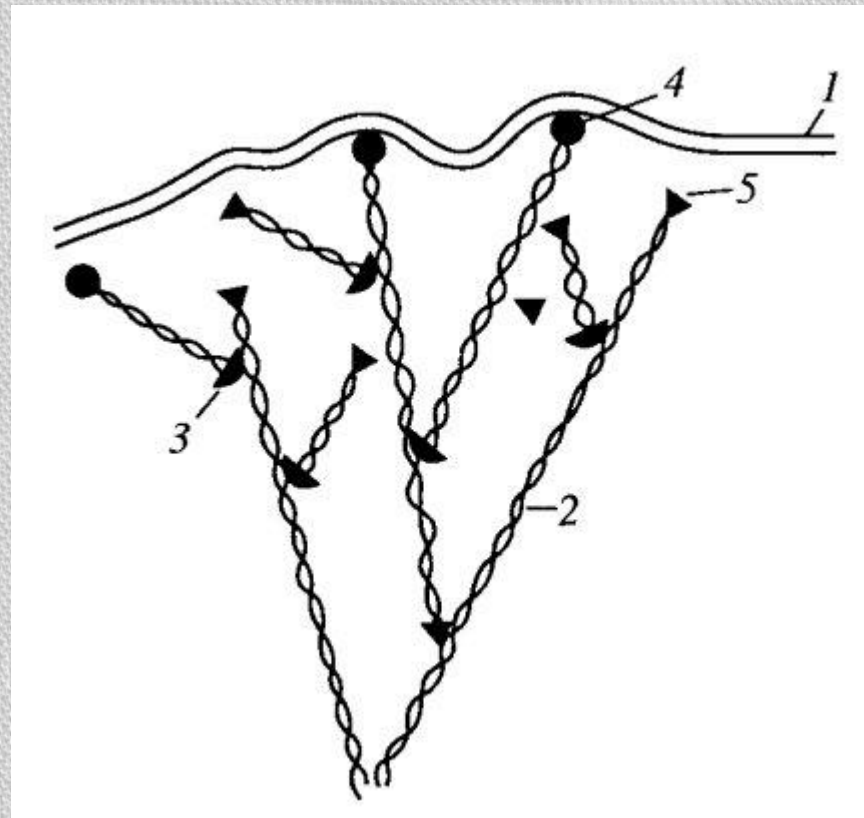
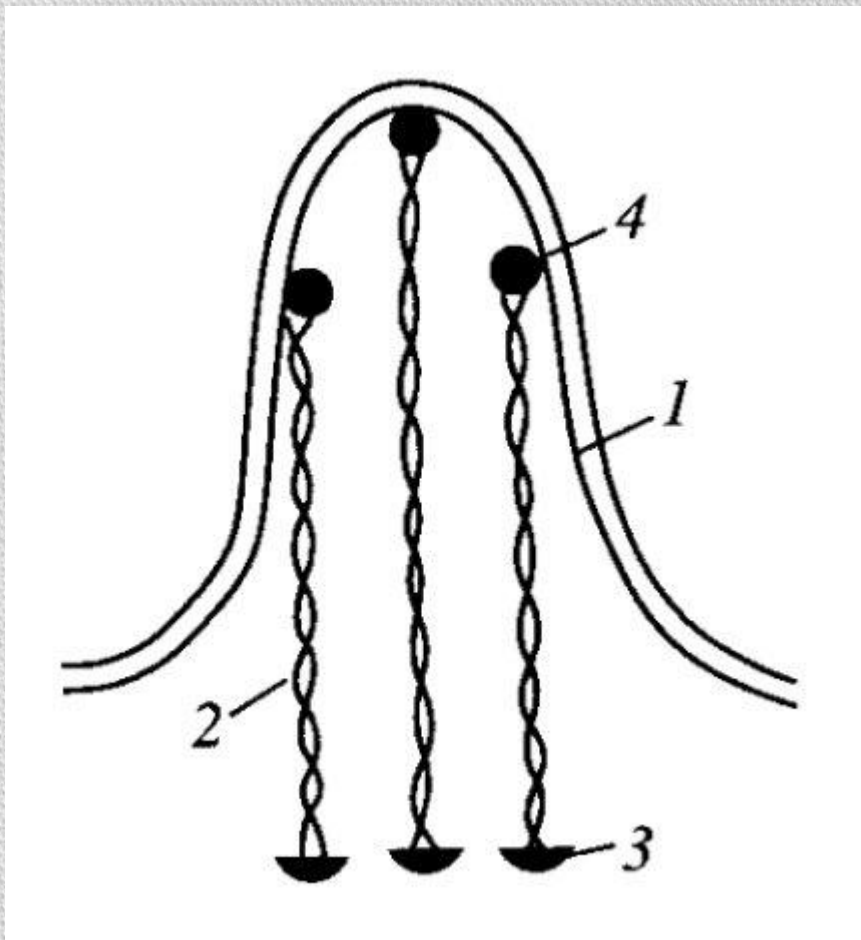
Ламеллоподії в рухливих клітинах містять широко розгалужені масиви актинових філаментів, орієнтованих (+)-кінцем до ПМ

В напрямку просування ламеллоподії відбувається ріст актинових філаментів, що прилягають до ПМ

Образование филоподии

1 — плазматическая мембрана; 2 — актиновый микрофиламент; 3 — белок Arp 2/3; 4 — белок WASp

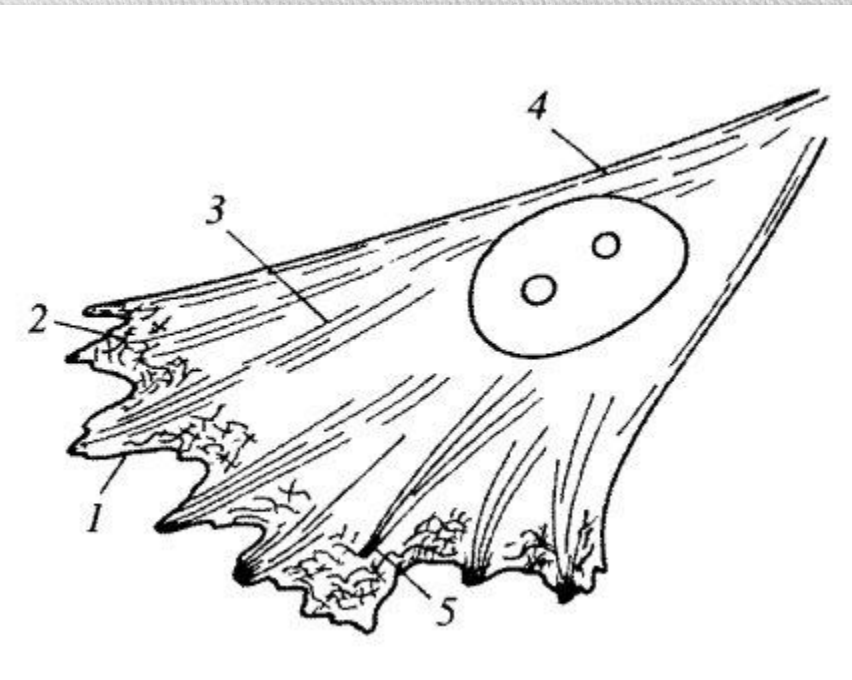

Образование ламеллоподии
5 — кэпирующий белок

Микрофиламенты поляризованного движущегося фибробласта

1 — ламеллоподии движущегося края; 2 — сеть актиновых филаментов ламеллы; 3 — пучки микрофиламентов; 4 — микрофиламенты кортикального слоя; 5 — фокальный контакт

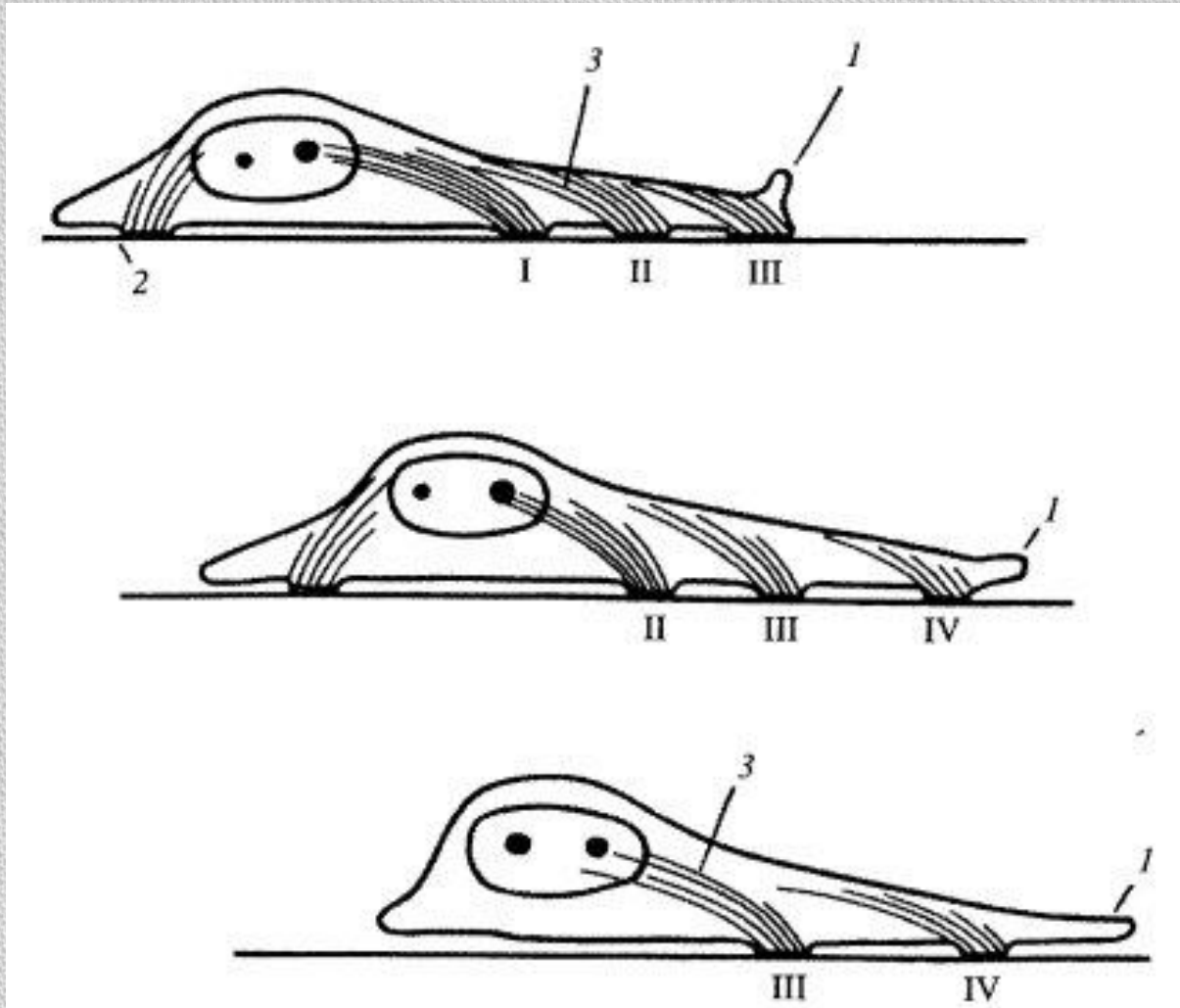
Поляризованный движущийся фибробласт (фото И.С. Григорьева)

Красным цветом окрашены микрофиламенты и их пучки, связанные с флуоресцирующими антителами к актину, зеленым — микротрубочки, окрашенные антителами к тубулину. 1 —

ламеллоплазма; 2 — ядро

Перемещение фибробласта по субстрату

Мікрворсинки - коротші і більш численні виступи з поверхні клітини, наявні в деяких клітинах. Постійні щільні пучки актинових філаментів в цих структурах також орієнтовані (+)-кінцем до верхівки мікрворсинки.
Малі зшиваючі білки фімбрин та віллін.

Стрес-фібрили

microfilament bundles

• Стрес-фібрили формуються, коли клітина утворює стабільні контакти з субстратом (фокальні контакти), які і індукують їх утворення

Пучки актинових філаментів тягнуться від клітинної поверхні через цитозоль.

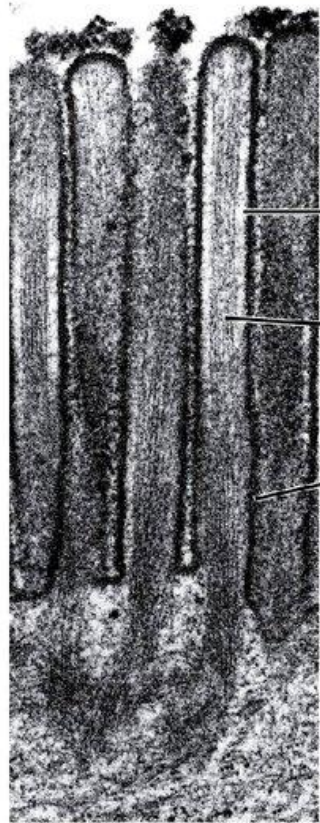
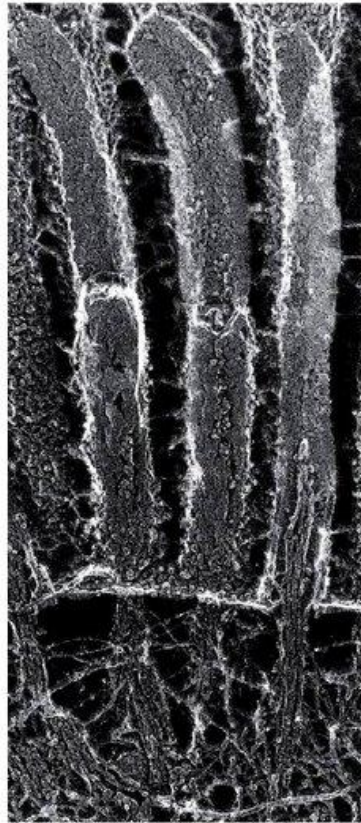
Актинові філаменти можуть перекриватися всередині клітини, утворюючи анти-паралельні пучки

МИКРОФИЛАМЕНТЫ

Актин как компонент микроворсинок

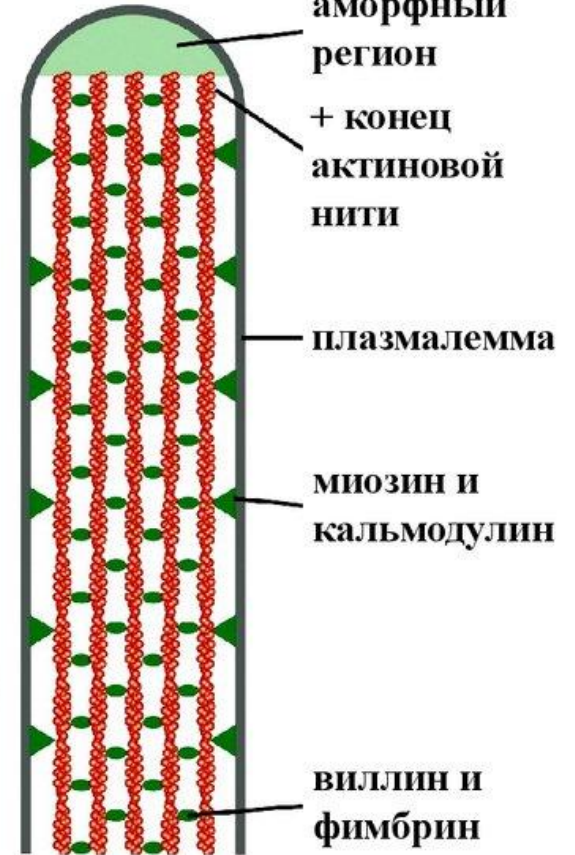
Электронные микрофотографии микроворсинок

микроворсинка
актиновые нити
плазматическая мембрана
терминальный узел

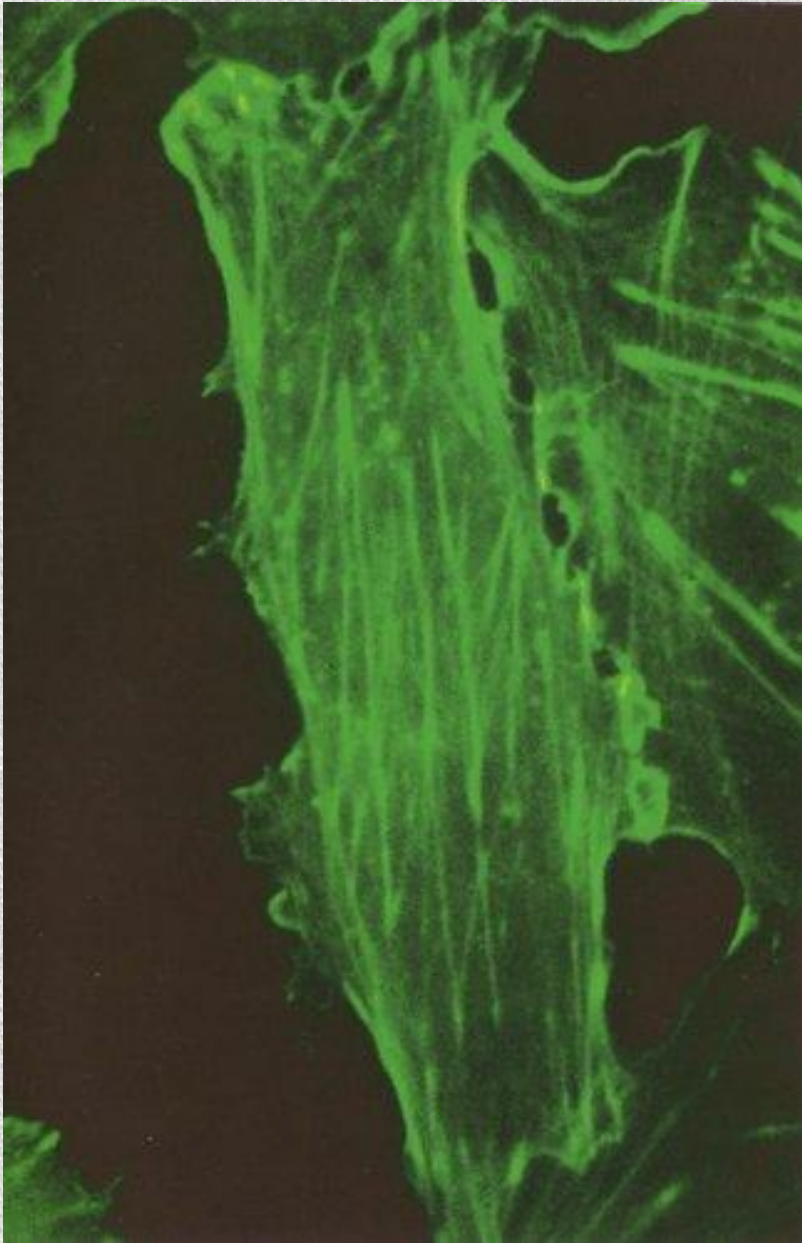
1 мкм

Схема строения микроворсинки

аморфный регион
+ конец актиновой нити
плазмалемма
миозин и кальмодулин
виллин и фимбрин

Стресс-фибриллы, окрашенные антителами к актину, в клетке культуры ткани (фото А.В. Буракова)

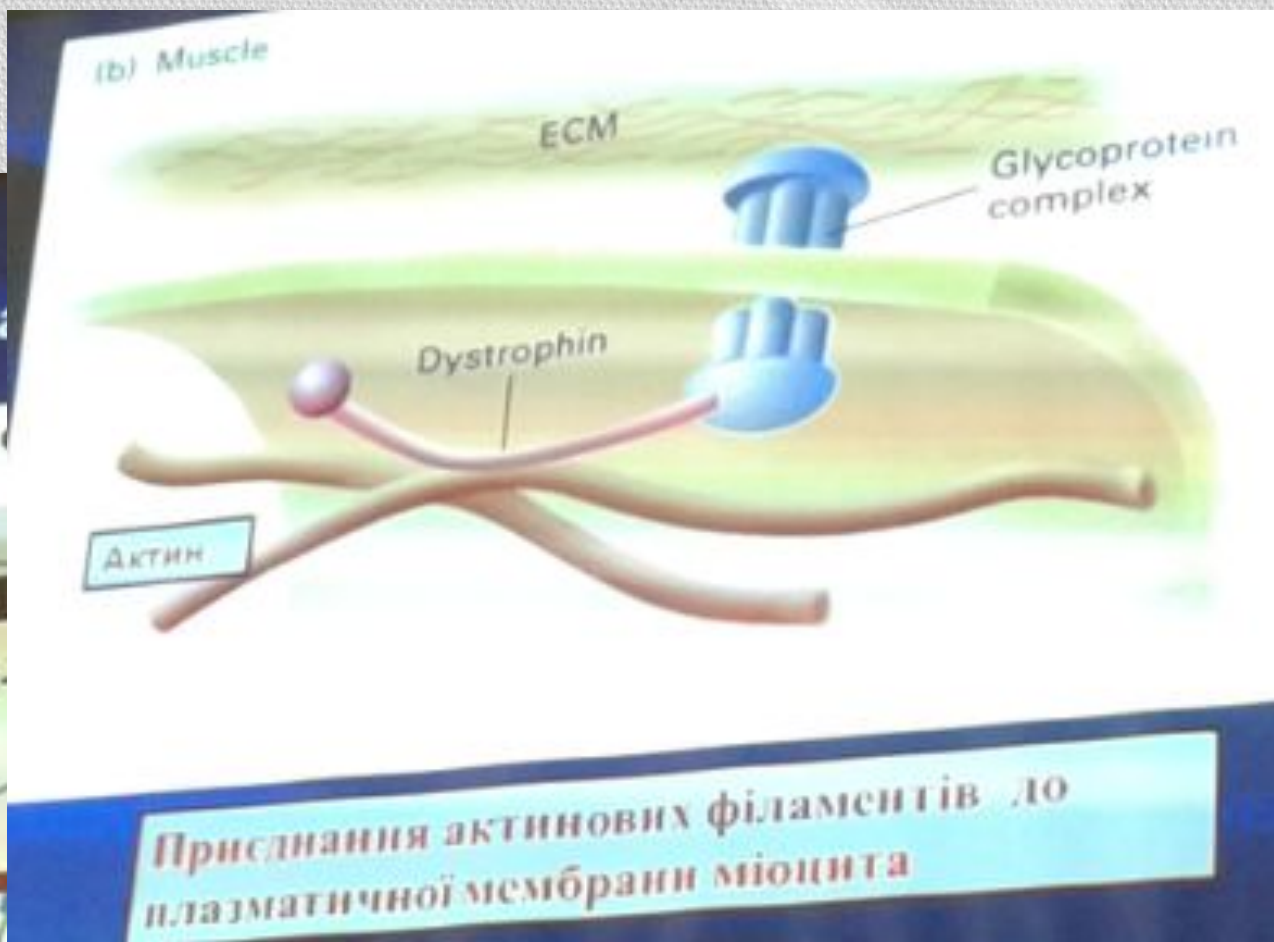
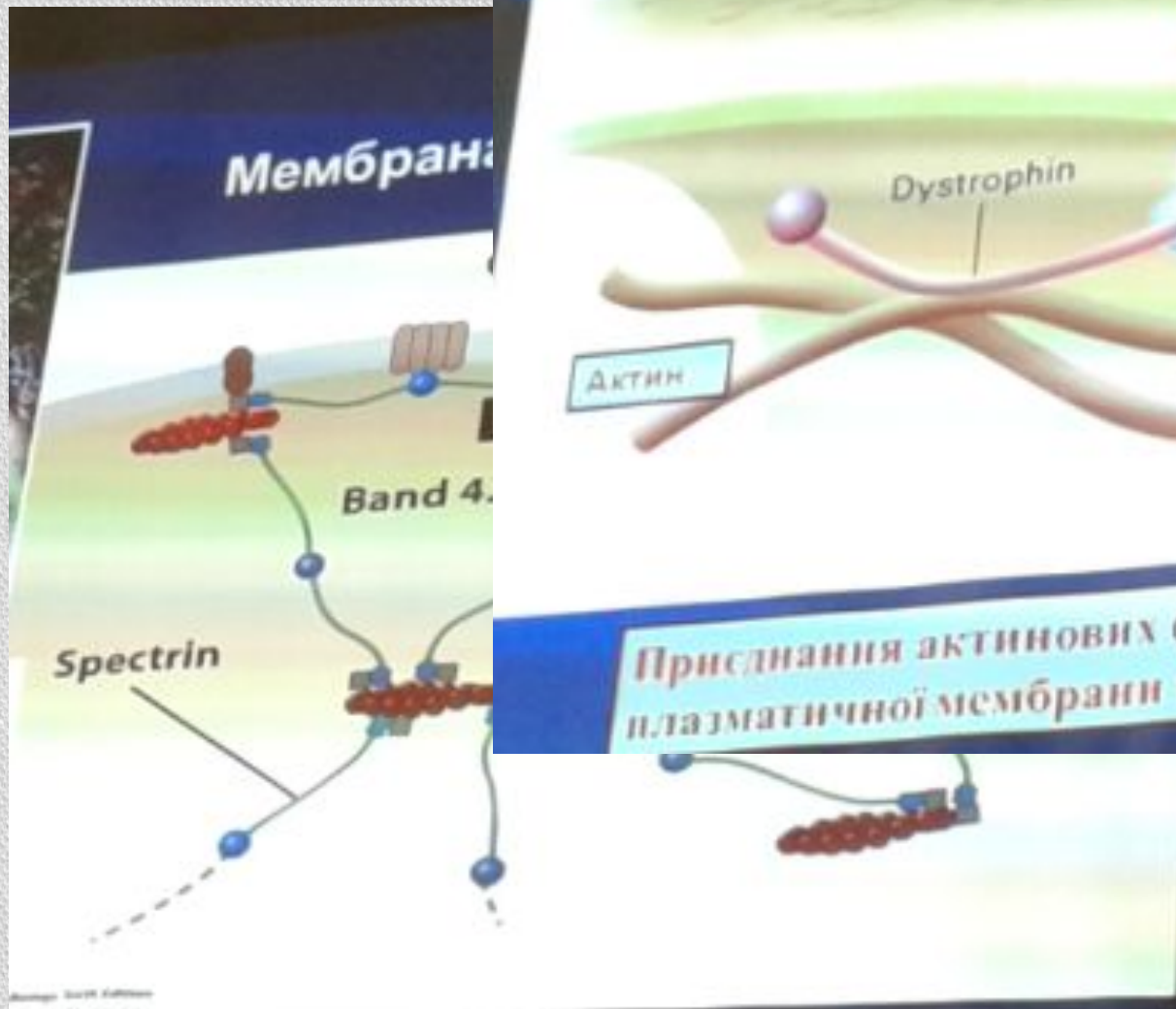

Актин у підтримці ПМ та форми клітини

Деякі клітини мають цитоскелетну сітку тільки під ПМ, вона при цьому включає актин, що пов'язаний з іншими білками, напр., спектрин.
Такий ЦС виконує роль підтримання форми клітини.
Приклад - еритроцити.

Актин виявлений не тільки в цитоплазмі, але й в клітинному ядрі. Нещодавні дослідження свідчать про участь актину в регуляції генної транскрипції

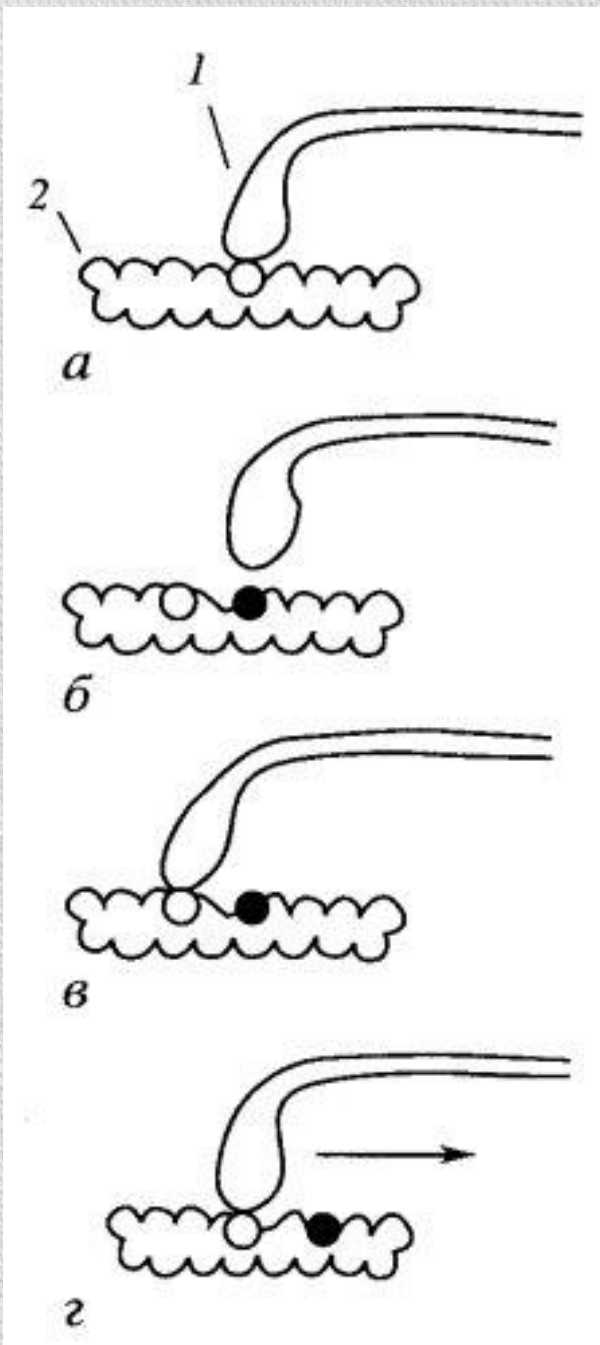

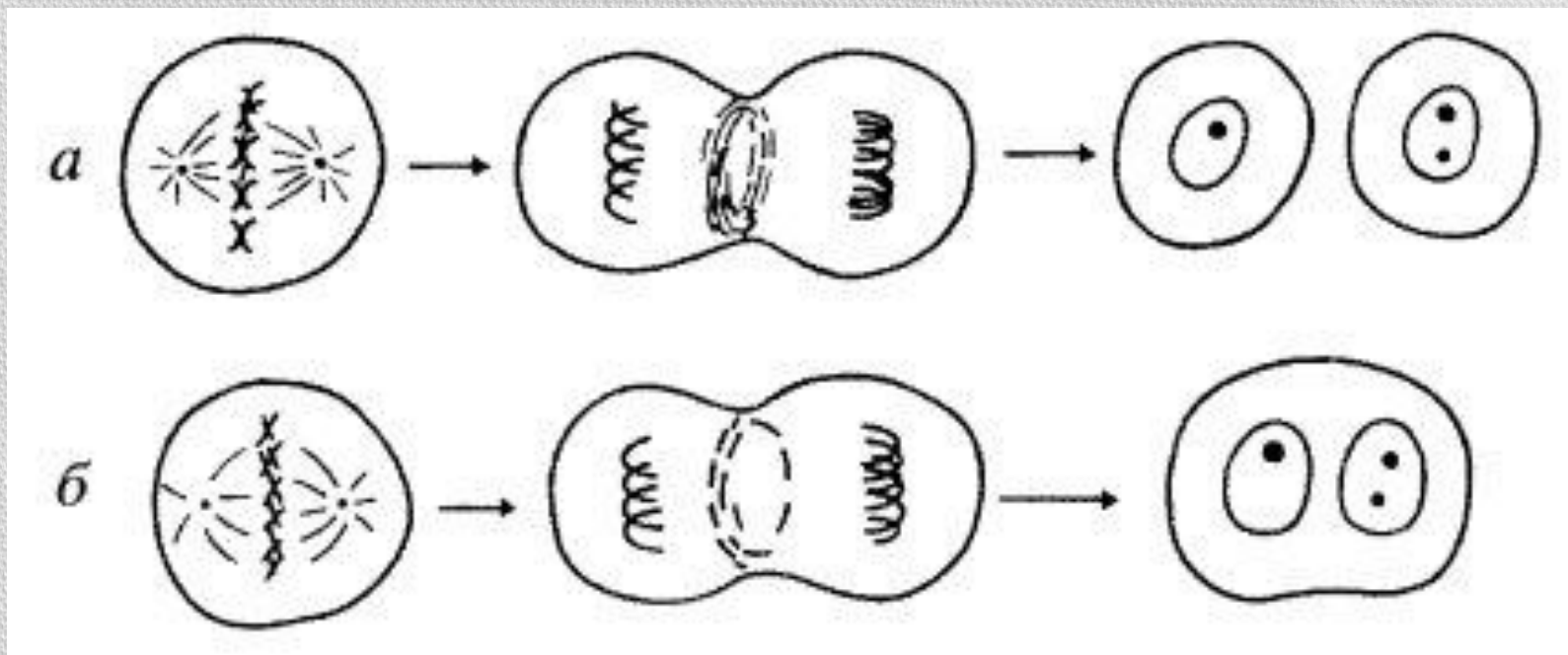

Последовательность актомиозинового движения

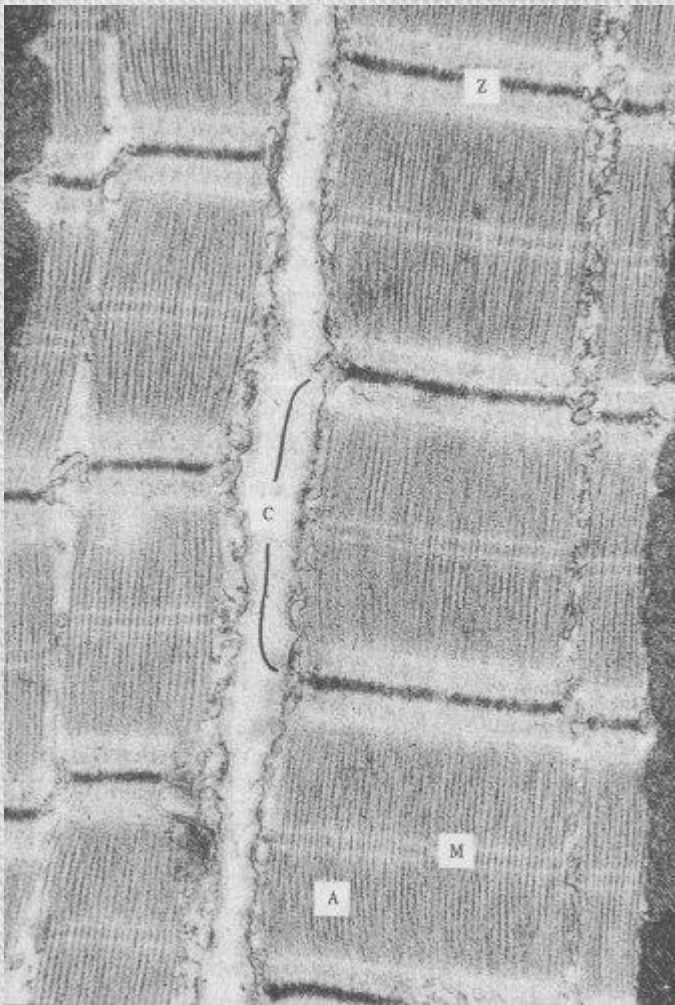
а — исходное положение: головка миозина (1) связана с актиновым филаментом (2); б — головка миозина отходит от актинового филамента; в — головка миозина связывается с другой субъединицей актина; г — головка миозина переходит в исходное положение: перемещение актинового филамента

Разделение тела (цитотомия) клетки с помощью кольцевого пучка микрофиламентов (а) и блокада этого процесса с помощью цитохалазина (б)

Микрофотография миофибрилл в кардиомиоцитах крысы, полученная с помощью электронного микроскопа (фото Т.В. Липиной)

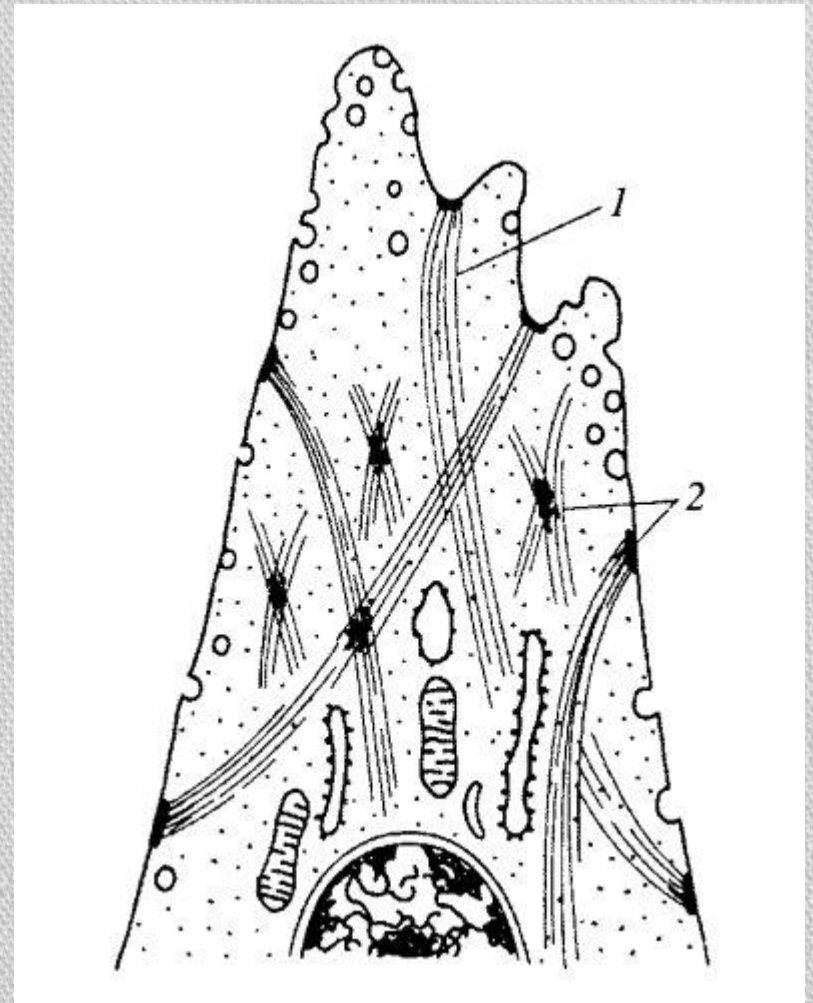
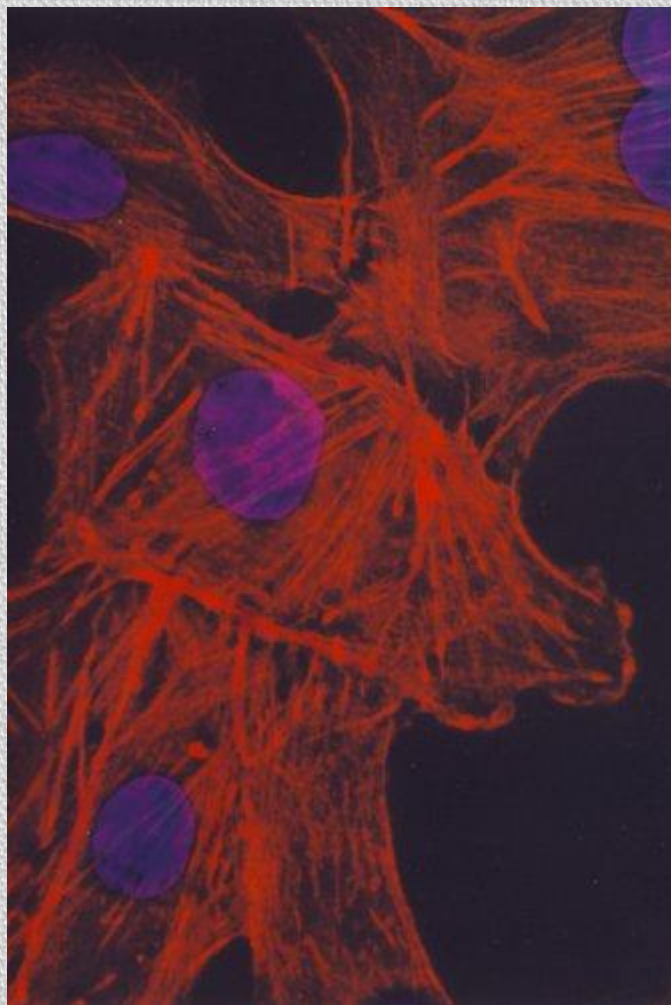

Схема гладкомышечной клетки
1 — актомиозиновые пучки; 2 — плотные примембранные и цитоплазматические тельца

Пучки актиновых микрофиламентов в клетках культуры ткани, окрашенных флуоресцирующими антителами (фото А.В. Буракова)

A stylized, monochromatic illustration of a plant with several leaves and a cluster of small, round buds or flowers, rendered in a dark brown color against a lighter brown background.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !